

Jongeren op het toneel, dat is niet nieuw. Maar sinds enige tijd staat in West de student bedrijfswetenschappen naast het ex-bendelid. En gewerkt wordt er!

tekst MARIANNE LAMERS
foto's GEERT SNOEIJER

IK BEN een perfect blauw vierkant; symmetrisch, mooie afmetingen en helder van kleur." Daló Wartes (16), gouden ringen, oorbellen in beide oren, een zwarte muts met wietplant op zijn hoofd, zit met steeds hoger opgetrokken wenkbrauwen te luisteren hoe theaterdocent Peter van Roermund de tekst opleest.

Over twee dagen moet de tekst erin zitten en het is de bedoeling dat alle 35 jongeren van 5 O'Clock Class West, het interculturele jongerenproject van theatergroep Rast, een spetterende opvoering ten tonele brengen in theater de Meervaart in Osdorp.

De meeste jongens die vandaag aanwezig zijn in de repetitieruimte van Studio West van de Meervaart, zijn gekleed zoals Daló: baggy broek, T-shirt tot op de knieën, witte sneakers en een grote donkere capuchon over het hoofd getrokken met daaronder als het kan nog een muts. Tussen alle Marokkaanse, Turkse, Antilliaanse, Nederlandse en Surinaamse blingbling zitten vijftienjarige jongens en meiden van de straat, maar ook universitair geschoolden van 21. De meesten hebben ambitieuze acteerplannen, sommigen doen het alleen voor de lol, maar allemaal zijn ze gek van theater.

Bij de warming up gaan langzaam de capuchons naar beneden en de mutsen af en veranderen ook de grootste monden in geconcentreerde acteurs. Een druppende kraan wil Van Roermund in de groep zien. Schouder aan schouder moeten de jongeren elkaar als druppels afwisselen door om beurten hard naar voren te rennen en weer terug. "Mehmet, die schouders naar achter, je bent net een bejaarde zo," roept Van Roermund. Mehmet Akkoc (18) steekt zijn tong uit en geeft zijn docent in het voorbijgaan zogenaamd een hoek met zijn elleboog.

Van Roermund glimlacht en schreeuwt weer: "Jongens ik wil energie zien! Ik wil het vanuit je tenen tot je rechterneusvleugel zien komen! Loop die kerstvakantie eruit. Ik zie overal de olieballen nog zitten!" De groep gniffelt en zet het tempo erin. Van Roermund: "Ik wil graag een muzikaal schilderij zien! In stilte graag." Daló grijnst: "Een muzikaal schilderij, tss." Zijn buurman lacht vanonder zijn capuchon zijn gouden tanden bloot en begint hard op de grond te stampen.

Van Roermund gaat onverstoord door. "Doe maar alsof ik een zweep in handen heb met spijkers aan het einde. *And I'm having a very bad day*," klinkt het dreigend. De jongens wisselen nog een blik en gaan dan weer op in de groep.

In de naastgelegen ruimte zijn Ilrish Kensenhuis (21) en Priscilla Vaudelle (25) hun rol al aan het oefenen. Ilrish mag de proloog doen. "Ik heb een klein rubber dopje gevonden. Je hebt er niks aan," klinkt het in het plat Surinaams. "Dat maakt het spannender," licht ze toe: "Als Surinamers praten, is het net alsof ze zingen." Ze maakt zich alleen nog wat zorgen over de kleding die ze aan moet op het toneel: "Moeten we nou als blauw vierkant verkleed?" Nee, legt Priscilla haar uit: "We zijn gewoon mensen, maar we zijn samen een vierkant."

"Ja, die mix van culturen en niveaus is wel gelukt," lacht theaterdocente Elike Roovers. Vijf jaar geleden begonnen ze met 5 O'Clock

De boef spelen, niet n

Class West, speciaal voor jongeren in West die weinig met theater in aanraking kwamen. Toen nog met een klasje van elf jongeren, dit jaar is de groep uitgegroeid tot vijftig man, verdeeld over vier groepen.

Roovers: "We hebben veel jongeren echt van straat geplukt. Ik nam geen genoegen met de doorgaans brave mensen die je ziet op de toneelschool. We willen juist deze jongeren interesseren voor theater en ze de kans geven door te stromen naar het theatervakonderwijs." Haar collega Elif Uzun valt haar bij: "Straatjongeren zijn onze doelgroep, maar we willen ook professionaliteit uitstralen. Veel jongeren die hier binnenkomen, willen het liefst vandaag nog als Mimoun Oaïssa in *Het schnitzelparadijs* spelen, maar dat gaat dus niet. We kunnen ze daar wel bij helpen."

Uzun ziet een trend in theater voor straatjongeren: "Vijf jaar geleden waren wij de enigen die wat deden op theatergebied voor deze jongeren en nu zie je in West overal van dit soort projecten ontstaan." Niet dat er alleen maar straatjongeren spelen bij Rast: "We hebben op alle vlakken een mix. We hebben hier alle kleuren en alle niveaus."

Veel jongeren die een tijdje bij theatergroep Rast hebben gespeeld, willen naar de toneel-

school. Rast raadt ze aan eerst een vooropleiding te volgen. Uzun: "Het gat tussen ons en de toneelschool is toch nog te groot. Dan raden we ze aan het bij theateropleidingen als ITS DNA of Jongeren-theater 020 te proberen. Daar zie je het vaak wel lukken." Om jongeren te werven, maken ze gebruik van hun eigen acteurs: "Khadija Ouali en Fouad Benabbou zijn twee goede acteurs die nu bij Jongeren-theater 020 in een productie spelen. Als je die op een poster zet, werkt dat meestal heel goed. Dan zal het wel cool zijn."

Jongeren die bij Rast terechtkomen, zijn gemotiveerd en hebben lef: "Iedereen moet gewoon auditie doen. Sommigen doen dat buiten medeweten van hun omgeving om, omdat ze bang zijn voor de reacties. Van een aantal heb ik de ouders nog nooit gezien." Van de vier docenten wordt dan ook verwacht dat ze de jongeren stimuleren: "Dat die af en toe een schouderklopje krijgen, dat we verjaardagen onthouden dat we naar ze luisteren als ze dat nodig hebben. Wij willen voor hen de basis zijn."

Zondag speelt 5 O'Clock Class West om 19.00 in De Meervaart. 13 juni heeft de productiegroep haar première in Podium Mozaïek.

Casab van den Aardweg (21)
Nederlands

"Ik kan hier de boef spelen zonder hem zelf te zijn. Ik kwam op mijn zestiende vast te zitten en kwam op mijn negentiende weer vrij. Ik ben geboren en getogen in West, maar woon nu op mezelf in Noord. Ik heb veel meegemaakt. Ik heb nooit thuis gewoond en ben van pleeggezin naar psychiatrische instelling naar jeugdgevangenis gegaan. Ik zit nu bij de theatersportgroep. Hier kan ik spelen met emo-

ties en kan ik op een positieve manier met negatieve dingen omgaan. Dat ik niet op straat *fuck* ga roepen, maar op het toneel. Veel mensen op straat denken dat ik niks voorstel, maar ik lach die gozers gewoon uit. Ze praten over overvallen en over seks, maar zelf hebben ze niks meegemaakt. Laat ze maar. Dat improvisatietheater dat ik hier leer, kan ik op straat heel goed gebruiken. Als mensen moeilijk gaan doen, kan ik neutraal blijven. Ik kan ze snoeren met een woord. Het theater helpt me op straat. Ik ken kapot veel mensen, ik ken alle gezichten, ik kan alles regelen, maar ik heb geen vrienden. Vroeger zeiden ze: wat een monogool die jongen, die kan niks. Maar ik kan alles. Met mijn negentiende had ik een eigen huis en nu sta ik in het theater. Ik kan wel zielig gaan doen, gaan huilen, maar ik kan ze ook laten zien wie ik ben. Dat ik later bij de Lama's sta."